לעשות רצונך אלקי ורבי

מור בצר

התחזקות באמונה ובעבודת ה'

ברית הלשון

נעילת שובבי"ם ת"ת ה'תשפ"ב

גליון נ'

מסירת מודעה

"אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו" - הדברים נכתבים באופן שמשתדלים להתחזק ביחד, ומיגו דזכי לאחרינא, זכי נמי לדידי. ובפרט שרוב הדברים מלוקטים מדברי רבותינו זיע"א ושליט"א - ובפרט מאמר זה מבוסס על קונטרס 'מאמרי חיזוק' (גליון קנו) מהגרצ"מ זילברברג שליט"א.

"מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב - נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה" (תהלים לד)

זה לא סגולה - זה הבטחה!!!

מ"ה ל"מעשה

התחזקות בעבודת ה'...

לע"נ מ"ה הרב יצחק אסן מירון
ג' הרבני אסן קרליון, וכל מתי ישראל

בימי השובבי"ם התשובה מתקבלת ביותר

בימים אלו (של שובבי"ם ת"ת, **והשבוע שאחרי פרשת תצוה הוא בבחינת 'תוספת יוה"כ'** - כדאיתא בספה"ק) מקבל השי"ת כל עבודת איש ישראל בכל אופן שהוא, וה'מגיד' (הוא מלאך שנשלח מן השמים לגלות סתרי תורה) גילה להבית יוסף זי"ע בשבוע פרשת תרומה של שובבי"ם ת"ת, שאף שלפום דרגא קדישא של הבית יוסף זי"ע היה חסר משהו בעבודות של הבית יוסף אך בהיות שעתה ימי שובבי"ם ת"ת הוא מקבל השי"ת כל העבודות של כל איש ישראל בכל אופן שהוא, ועבודתינו הוא להשתדל להשלים המעט עבודה שביכלתנו להשלים ויהיה נחשב לפניו יתברך כהשלימות ממש.

ברית הלשון משפיעה על ברית המעור

כתב ה'חמדת ימים' (חלק ב' - ענייני השובבי"ם, אות מ') "סגולת ההתבודדות והשתיקה לתקון פגם הברית" - ואנכי נהגתי במשך ימי השובבי"ם להתבודד בחדרי ולמעט בשיחת חולין כל האפשר **כי שומר הברית הוא מדת השתיקה, כאשר ידעת שברית הלשון מכוון נגד ברית המעור ובהשמר הלשון ברית המעור נשמר מאיליו,** וזה סוד נצור לשונך מר"ע כמו שביאר החסיד בשער הקדושה באורך, והחברה במקום בני אדם שוחה עמוקה פי זרות.

ד' פרטי עבודה ב'שמירת הלשון'

ישנם ד' פרטי עבודה בשמירת הלשון, והם:

א') להשתדל להתעלות תמיד להיות יותר ויותר 'שומר הברית' ו'נוטר הברית' על ברית הלשון, היינו להתעלות יותר ויותר בשמירה הגדולה הנצרכת בכל פרטי קדושת וטהרת הפה והדיבור והלשון.

ב') להשתדל מאד מאד בשבועות אלו של ימי ת"ת [ובכל הב' חדשים הקדושים של חודש אדר] להתעסק בעבודת התשובה על כל פרטי העבודה של שמירת הלשון.

ג') להשתדל להמשיך את הארת השובבי"ם ת"ת על כל השנה בקבלות חזקות על שמירת הלשון כדי לעשות על ידי זה 'עד שתחפץ' חזק מאד, להשפעות העצומות של שובבי"ם ת"ת.

ד') להשתדל לחיות עם המציאות שכל משהו התעלות בשמירת הלשון ממשיך השפעות עצומות בתורה ותפילה ובשאר כל הענינים ברוחניות ובגשמיות.

הפרט הראשון : שמירת הלשון - עבודת חיים

רצון אבינו שבשמים שנזכור תמיד שעבודת 'שמירת הלשון' הוא עבודה לכל ימי חיי האדם. ואף אם יהודי זכה והגיע לדרגא כזה שכבר תקופות ארוכות בעל הבית הוא על פיו, מ "מ שמירה תמידית נצרכת על כך להיות מוסיף והולך בשמירת הלשון, ואם ח"ו ח"ו היצר וחיילותיו יפתו אותו שכבר אין צריך כ"כ שמירה **יכול ליפול מיד ויפגום פיו,** וידוע מהחתם סופר זי"ע **שאף אם יתקדש האדם כמלאך, אם לא יתאמץ בשמירה תמידית להיות בעה"ב על פיו ולשונו יפול מכל מדרגותיו.**

והראפשיצער רב זי"ע בער באש קודש שהלוואי שנשמור את פינו ולשוננו כדרך שהיצר וחיילותיו שומרים על פינו ולשוננו **להכשילנו** בו, וידוע מצדיקים זי"ע - שהיצר וחיילותיו מוכנים להמתין לאדם אפילו ששים ושבעים ושמונים שנה ולא יביאו לו שום נסיונות ומכשולות בשמירת הלשון, בכדי שידמה בעצמו שבעה"ב הוא כבר על פיו ולשונו ואינו צריך שוב כ"כ שמירה עליהם, ואזי בשעה שיסיח דעתו מהשמירה התמידית על פיו ולשונו יפילנו היצר וחיילותיו ברשתו, ח"ו.

ד' חלקים בשמירת הלשון

ובשעה שמשתדלים להתחזק להיות יותר ויותר שומר ובעל הבית על הפה והלשון, יש לזכור שבאופן כללי ארבע חלקים ישנם בשמירת הפה והלשון.

א') השתדלות גדולה להתרחק מכל משהו היפוך אמת.

ב') השתדלות גדולה להתרחק מכל משהו לשון הרע ורכילות.

ג') יש עבודה מיוחדת להשתדל מאד מאד להתרחק מכל משהו של פגיעה ואונאת דברים והלבנת פנים.

ד') השתדלות גדולה להרבות מאד מאד בגוטע ווערטער (- דיבורים מעודדים ומחזקים) לשמח לבבות בני ישראל עם ה'קולך ערב' ד'כל ישראל ערבים זה לזה', אשר 'יעקב תיקן תפילת ערבית' שנכלל בזה שבדורות הערבוביא שנתמעטו הלבבות והמוחות יש עבודה מיוחדת להשתדל מאד מאד להרבות בדיבורים ערבים, ובדור שסמוך לבין השמשות דיום שכולו שבת דמשיח העבודה שלנו הוא 'למימרינהו בניחותא', כדאיתא בספה"ק.

לימוד תמידי

והנה ידוע מאמרם ז"ל שאין אדם ניצל מפגמי הלשון בכל יום, אך הרבה צדיקים זי"ע מבארים לנו **שזה אינו אלא בשעה שאין לומדים ומתחזקים על כך תמיד**, אך אם לומדים ומתחזקים תמיד על שמירת הלשון אפשר לזכות בעזה"י לשלימות שמירת הלשון.

על כן אחד מן העצות הגדולות להתעלות בשמירה תמידית על הלשון והדיבור כרצון אבינו שבשמים הוא להתרגל לחזור באופן תמידי על לשונות של ספרים הקדושים המעוררים ומחזקים על העבודה של שמירת הלשון. מלמד החיוב הגמור לדעת את הלכות שמירת הלשון. (למשל, הלשון הידוע של איגרת הרמב"ן זי"ע ש'כל דבריך יהיו בנחת לכל אדם ובכל עת', או הלשונות של הגר"א זי"ע באיגרתו כיצד כל דיבור ודיבור שלנו נרשם למעלה, או לשונות מהפתיחה של החפץ חיים זי"ע, שהחפץ חיים בעצמו כותב החשיבות של החזרה על הפתיחה עוד ועוד).

כל הדיבורים נכתבים למעלה

עוד אפשר להתעורר ב'שמירת הלשון' ע"י שחיים עם המציאות שהגר"א ועוד הרבה צדיקים זי"ע מגלים לנו, שכל דיבור ודיבור שאיש ישראל מוציא מפיו נוטלים אותו 'בעל גדפין' [מלאכים] ורושמים אותן למעלה, **ובהגיע הדין וחשבון אזי 'מגיד לאדם מה שיחו' לתבעו על כל דיבור שלא היה כרצונו יתברך ח"ו, אם לא שב בתשובה על זה.**

והוה עובדא בר' דוד הערש שנייבאלג זי"ע, כששמע לראשונה אחרי המלחמה הקלטה מדרשותיו, נפל מתעלף על אתר, באמרו שנתגלה לו עתה לראשונה דוגמא של ה'מגיד לאדם מה שיחו' וה'עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים', וידוע מהחפץ חיים זי"ע שאבינו שבשמים עשה המציאות שאפשר היום לחזור ולשמוע מה שמדברים כדי להתעורר מזה שכל דיבוריו מסודרים ושמורים למעלה ושומעים הכל ואפשר לחזור ולשמוע את אותם הדבורים כבהקלטה ממש, כולל הסרטה, וכולל ה' יראה ללבב.

ובפרט בימינו שאבינו שבשמים עשה שריבוי עצום של דיבורים נקלטים בקלות [ולאחרונה התברר שיש אפשרות על ידי פריצה לטלפון לצלם ולהקליט את האדם בחדרי חדרים ממש, ולראות ולשמוע את כל מה שדיברו וצילמו, ממש "קורות ביתו של אדם מעידין עליו בשעת הדין".] כדי לעורר אותנו יותר ויותר שהכל נקלט למעלה כביכול ועל הכל עתידים ליתן דין וחשבון לפניו יתברך, וממילא יהיה כל ההנהגה באופן של 'שיויתי ה' לנגדי תמיד', אשר אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו ודיבורו והרחבת פיו והוא לבדו בביתו כישיבתו ותנועותיו ועסקיו ודיבורו והרחבת פיו והוא במושב המלך, וכאשר ישים אל לבו שהמלך הגדול הקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו מיד יגיע אליו היראה וההכנעה ופחד השי"ת ובשתו ממנו תמיד. (שו"ע א א).

והנה בעניני שמירת הלשון יכולים לפעמים היצר וחיילותיו לבלבל האדם - שכיון שאין גדרי ההלכה של תועלת ברורים לגמרי אצלו שוב אינו יכול להיזהר כלל בשמירת הלשון, אמנם לעומת זאת יש לדעת - שאין הכי נמי ישנם דיבורים שיש בהם עכ"פ ספק תועלת ועליהם נצרך סייעתא דשמיא מרובה לדעת המעשה אשר נעשה.

אך מלבד אלו הדיבורים ישנם ריבוי עצום של דיבורים שאין בהם שום תועלת, אשר 'ברוב דברים לא יחדל פשע' שיתערבו בו דיבורים כאלו, ומי שאינו לומד בוודאי נכשל רח"ל, ויש להתאזר ללחום מלחמת ה' שיהיו כל דיבורינו כשלימות הטהרה, ולא יהיה שייך שיצא שום דיבור בלתי טהור.

החלפת המצוות והעבירות

ידוע מהרבה צדיקים זי"ע שאחד מהעצות הגדולות ביותר שמסייעים להינצל מפגמי הלשון ע"י דיבורי לשון הרע שלא כרצונו יתברך ח"ו, הוא, להתבונן ולחיות היסוד הידוע של ה'חובת הלבבות', (ועוד) זי"ע - שבשעה שאדם מדבר לשון הרע נוטל הוא עבירות של חבירו עליו ונותן מצוותיו שלו לחבירו. ונוטל את העבירות של מי שמדברים עליו.

וכאשר מתבוננים בדברים אלו הרי **פחד נורא** הוא לדבר לשון הרע, שכן בדיבור אחד אפשר לאבד הרבה מדריגות שהשיג בעמל ויגיעה בתורה ועבודה, ויחד עם זאת לקבל הרבה עבירות ודברים שפלים של מי שמדבר עליו.

א' גוט וואר

מאינרות המשפיעים והמגידים שליט"א

חיסול רוחני

לפעמים, בן ישיבה או אברך יקר מתפלאים על שירד להם הגישמאק (הטעם הערב והמרץ) **בלימוד, ירד להם הטעם בתפילה ומוסר כמו שהיה בישיבה, ורעייתו נסחפת בחיים ואינה מצליחה להתרגש ולדמוע בתפילותיה בכל עת. ומה הפלא? בית צריך לתחזק!**

הגר"א כתב ('אבן שלמה' פרק ז א): **"על ידי שמירת הפה משתמרת הנפש מכל חטא. - אבל המרחיב שפתיו"** - (פי' שמרחיב שפתיו לדבר מדי הרבה. אין המדובר דווקא בדברים אסורים אלא בדברים בטלים) **"אף על פי שיש לו נפש טובה ועושה מצוות הרבה וכמה גדרים, יהיה לו מחיתה לכל על ידי פיו - וכל תשוקתו לדבר מצווה מתבטל על ידי זאת".**

בינו נא זאת: על ידי פיו נהיה לו מחיתה לכל מדרגותיו, ואיבד את כל התשוקה למצוות!

קבלת נסיונות חבירו

ואין המכוון רק שבהגיעו לבי"ד של מעלה רואה הוא שנאבד הימנו הרבה מצוות וקיבל הרבה עבירות רח"ל, **אלא אף בעלמא הדין ע"י כל דיבור לשון הרע יכולים לקבל נפילה עצומה ברוחניות רח"ל כיון שהרבה מהמצוות שלו הולכים אל חבירו והרבה משפלותיו של חבירו הולכים אליו.**

ולדוגמא בעלמא שמצוי בזמנינו רח"ל, יתכן שאיש ישראל שמור כל כולו מכל התגברויות הכלים הטמאים של טכנולוגיה והרשעים וגוישקייטן (-מושגים שמקורם מהגויים) עד שאין לו שום נסיונות ומכשולות בענינים אלו, וברגע אחד בשעה שמדבר (שלא לתועלת) על חבירו החלש ממנו ויש לו נסיונות ומכשולות בענינים אלו, אזי באותו רגע נהפך הגלגל כאשר חבירו מקבל כוחות שלא יהיו לו כלל נסיונות בענינים הללו, ואילו הוא יכול לקבל כל נסיונות של חבירו בעניני הכלים הטמאים של טכנולוגיה והרשעים וגוישקייטן.

וזה נכלל במאמר הפסוק 'למה יקצוף אלקים על קולך וחיבל את מעשה ידיך', שע"י שמדבר לשון הרע על חבירו מפסיד הוא את כל מדריגותיו שזכה ע"י מעשה ידיו, ושוב נעשים מעשה ידיו מחובלים וחלשים עם כל נסיונותיו של חבירו, אשר מי יודע איזה נסיונות שפלים סובבים את חבירו.

אבידת חלק התורה

ואיתא דבהיסוד של החובת הלבבות זי"ע שהמדבר לשון הרע מוסר כל זכויותיו לחבירו נכלל שגם חלקים מהתורה שלו שזכה ללמוד ולידע ולהשיג נמסרים למי שמדבר עליו, ואיתא באחד מהספרים הקדושים שגאון וקדוש אחד זי"ע כתב על אחד הגאונים והקדושים שבדור שלפניו זי"ע, שבתחילה לא נודע כתלמיד חכם עצום כ"כ ורק כאשר פירסם ספריו ראו גודל כח תורתו, **שבעצם לא היו לו הכשרונות והכוחות להגיע להריבוי העצום שזכה להגיע אח"כ בכל התורה כולה, אך בהיות שהיו תלמידי חכמים שדיברו לשון הרע עליו, ממילא קיבל הוא את כל התורה כולה שלהם,** והם נהפכו להיות תלמידי חכמים הרבה פחות ממה שהיו. (ואין רצון אבינו שבשמים להזכיר את שם המחבר. רצ"מ דלברברג שליט"א).

וכאשר מתבוננים בכך הרי הדבר מבהיל על הרעיון, שכן כל ימינו עמלים אנחנו על בהירות וקנין התורה שיהיה כשלימות ה'עמוד וערוך', וע"י דיבורי לשון הרע אפשר לאבד את כל ה'מעט תורה' שבידינו!!! [וגם בלי היסוד של ה'חובת הלבבות' זי"ע, ידוע מה שכתב ה'חפץ חיים' זי"ע, 'שאפילו אם ילמוד כל הש"ס כמה פעמים אם אינו מקפיד לשמור לשונו כשיבוא למעלה **יראה שנמשך על כל דף ודף רוח הטומאה ע"י דיבורים האסורים שדיבר** ואין שוות למאומה ומה גדלה יהיה תוגתו אז כאשר יתבונן בנפשו איך בשאט נפש איבד בעצמו את תורתו', רח"ל. ומשול הדבר למי שמגיש סעודה עריבה ומשובחת בכלים מלוכלכים].

מדבר שקר תרחק

ונשתדל להתחזק בקצרה על ההתרחקות מכל משהו שקר. כדכתיב 'מדבר שקר תרחק' ואדרבה צריכים להתעלות ב'תתן אמת ליעקב' ו'כולו זרע אמת', ולהשתדל מאד מאד להתרחק מכל מה ששייך ל'תועבת ה' שפתי שקר'. וכמו שמתפללים (בסוף שמו"ע), 'אלוקי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה' - רואים שיש קשר בין שמירת הלשון לדברי מרמה.

ואיתא דרצון אבינו שבשמים שנשתדל מאד מאד על השמירה הגדולה הנצרכת שלא להוציא ח"ו מהפה דיבור שקר, כיון שבלא עבודה גדולה יכולים היצר וחייליותיו להביא ריבוי עצום מכשולות של שקר, ואפילו בשעת לימוד עם חברותא ותלמידים וכדומה יכולים להיפלט מהפה הרבה דיבורים של שקרים מחמת בושה או מחמת רצון להראות כוחו בתורה וכדומה, וממילא **עבודה להתעלות בו בכל ימי חיינו** הוא להשתדל שכל דיבורינו יהיו כשלימות האמת.

כל לשון הרע - זה שקר

ובאמת איתא דיש בחינה דכל דיבור לשון הרע (אפילו אם המעשה היה אמת) דיבור שקר הוא, ועל כן נכתב איסור לשון הרע בלשון 'לא תשא שמע שוא', **ולכאורה למה שוא הוא הן לשון הרע אפילו על אמת הוא,** רק איתא דאחד הביאורים בזה הוא שכל דיבור גנות על איש ישראל כשר שלא לתועלת כל כולו היפוך אמת הוא, כיון ששום מלאך ושרף אין יכול להשיג עומק פנימיותו של כל איש ישראל, אשר על פי פנימיותו הטובה נמצא שאין הוא אשם בכלום וממילא שלימות הטוב הוא וכל לשון הרע על איש ישראל כשר הוא היפוך גמור מן האמת לאמיתו, ולכך הכל נקרא ונגדר 'שמע שוא'.

דיבורים טובים וח"ו להיפך

ונשתדל עוד להתחזק בעבודת אמירת גוטע ווערטער (- **דיבורים מאירים מחזקים ומעודדים),** אשר יש בחינה שאין השגה כמה אפשר להאיר עולם ומלואו ע"י אמירת גוטע ווערטער, ובפרט בזמנינו שיש בחינה שאפשר בקלות לדבר בטלפון מסוף העולם ועד סופו, וע"י שאומרים גוט וואורט לאדם אחד בארץ הקודש, ואותו אדם נעשה ע"ז שמח וכדומה וע"י שמחתו יכול לפעמים לשמח עוד הרבה אנשים בגוטע ווערטער ואף אלו שבאמריקה, ואלו שבאמריקה יכולים לשמח עוד הרבה אנשים ואף אלו שבאוסטרליה, ונמצא שתוך זמן קצר האיר עולם ומלואו עם גוט וואורט אחד.

דיבורים לא טובים יכולים להחריב מאד

ולעומת זאת בכל היפוך מגוט וואורט אפשר להחריב חורבנות עצומות, עד שאפשר להחריב עולם ומלואו - שהוא אומר שוועדע וואורט (**-דברים קשים ופוגעים**) להבירו ושובר את לבבו בכך, וע"כ הולך חבירו ואומר שוועדע ווערטער לאנשים אחרים ושובר את לבבם בכך, וע"כ האנשים ההם הולכים ואומרים שוועדע ווערטער לאנשים אחרים ושובר את לבבם בכך, עד שתוך כמה ימים יכול לעשות ח"ו חורבן עולם ומלואו.

דיבורים לא טובים שהחריבו בית של י"ג ילדים

ולשבר את האוזן עד היכן הדברים מגיעים שאפשר לעשות חורבנות ע"י שוועדע ווערטער, אפשר להתעורר מעובדה [שקיבלתי מרב אחד שליט"א שעוסק בשלום בית והיה מעורב בעובדה הזה וקיבל רשות מבעלי המעשה לפרסם המעשה], דהוי לפני שנים מספר - שיהודי תמים גדול אחד הקים את ביתו עם ב"ב תמימה כמותו, ונולדו להם י"ג ילדים בליעה"ר וניהלו את ביתם על צד היותר טוב, כאשר ראש הבית הוגה בתורה הקדושה בהתמדה גדולה.

אמנם בהיות שראש הבית בנוסף שהיה תמים גדול היה גם קצת [או יותר מקצת...] בעל דמיון, היו לו דמיונות שיודע איך לעשות ייחודים גבוהים ע"י **דברים משונים,** וכגון שהיה מכניס לפעמים נעליו לפריז'דער [-מקרר] בדמיון שפועל בכך דברים גדולים, [אולי הארת הנעלים דמלאך מט"ט, (א"ה: אין לי שום הבנה בזה, אני רק מעתיק את לשון הגרצ"מ דלברברג שליט"א) או שמאיר את הבחינה של 'של נעליך' דמשה רבינו, ויתכן שהיה לפני פורים ובכדי להכות את ה'אשר קרך' דהמן ועמלק ביקש להקדים נתינת מנעליו לתוך ה'אשר קרך' שיוכל להכות בהם את המן ועמלק כשלימות], אך דברים אלו לא הפריעו כלל וכלל את הנהגת הבית, אלא אדרבה אשתו שהיתה ג"כ תמימה גדולה שמחה על שבעלה מתמיד ותלמיד חכם הוא ויחד עם זאת הוא אף קצת מקובל, וכך ניהלו את ביתם קרוב לעשרים שנה עם י"ג ילדיהם [שהיו ילדים יקרים מאד] על מי מנוחות.

ויהי היום (אין 'ויהי' אלא לשון צער...) נודע ליהודי אחד קצת מהנהגותיו המשונות של יהודי זה, וברוב סכלותו חשב שצריך הוא להעמיד את הבית על מכונו בלא דברים משונים כאלו, ועל כן התחיל להסביר לאשתו גודל השטות הגנוז במעשי בעלה, [והכל בלבוש של 'לתועלת' בתקוה שתשפיע עליו שיפסוק מכך], ובדיבורים אלו החריב לבסוף את כל הבית ולא סתם חורבן אלא חורבן איום ונורא. שילדיהם יצאו לתרבות רעה... [א"ה: ועי' מעשה דומה בגליון כ"ח - פרשת חיי שרה].

ואף שעובדא כזה רחוק מאד מן המציאות המצוי הוא, ומסתבר שלא היה עוד אחד שהניח מנעליו בתוך פריז'דער מאז בריאת העולם, אך דוגמא הוא שכל אחד יכול ללמוד ממנו על הענינים שלו - כמה אפשר להחריב חורבנות עצומות ע"י שוועדע ווערטער אף בדמיון של תועלת.

יסוד עבודת שמירת הלשון הוא לראות רק טוב בישראל

ואיתא דיש בחינה דריבוי גדול מפרטי העבודה של שמירת הלשון תלוי בלב - **שהלב יראה רק טוב על ישראל, כי ה'פה קולמוס הלב' הוא,** וכאשר הלב בשלימות ראיית טובת ישראל ממילא כל הדיבורים באופן הראוי הם, ועל כן הלאו על לשון הרע ב'לא תשא שמע שוא' הוא **שלא תשא בלב מחשבות שוא** על בני ישראל כאילו יש בהם משהו רע, אלא תחיה עם הבהירות שאף בכל המחשכים 'לא קרב זה אל זה כל הלילה' רק כלל ישראל תמיד בשלימות הטוב הוא, [כדאיתא בחינה זה מהבעל התניא והייטב לב ועוד הרבה צדיקים זי"ע].

ועד היכן הדברים מגיעים כמה גדלה פנימיותו הטוב של כל נשמת ישראל, אפשר להתעורר מעובדא שקיבלתי עכשיו מגברא רבה שליט"א שמכיר בעל המעשה, שבמנהטן שבארה"ב יש מסעדה יקרה מאד, שעשירים גדולים מגיעים אליה ומשלמים הון תועפות על המאכלים שם.

והנה הסדר באותו מקום הוא שבלילה זורקים כל שיירי המאכלים לאשפה, והנה אחד מן העובדים באותו מסעדה אמר לבעל המקום שחושב שממש חבל [-א שאהד] שזורקים כל שיירי המאכלים לאשפה בשעה שעניים מרודים יכולים לאכול מהם, ובכן מבקש הוא רשות לאסוף כל שיירי המאכלים ולחלקם לעניים, ובעל המסעדה השיבו שאין לו נפק"מ מה עושים עם שיירי המאכלים ויכול לעשות בהם כרצונו.

ואכן אותו עובד התחיל לאסוף כל שיירי המאכלים ולחלקם לעניים, ותמיד היה מוסיף והולך בעבודתו זו עד שכעבור תקופה נמשכה מלאכתו על פני כמה שעות, ויהי היום בהגיעו למסעדה בבוקרו של יום הודיעו בעל המסעדה שמפוטר הוא ממלאכתו, ולשאלתו מה פשעו ומה חטאתו השיבו שהתבונן על הנהגתו ששעות מספר מדי יום ביומו מקדיש הוא על חלוקת מזון לעניים, עד שהגיע למסקנא שמוכרח להיות שיהודי הוא וממילא בלבו הטוב חונן דלים הוא, וכיון שהוא שונא ישראל גדול מפטר הוא אותו ממלאכתו.

והנה בתחילה לא ידע העובד כלל מה בעל המסעדה רוצה ממנו כיון שמעולם לא שמע שיהודי הוא, אך מיד נסע אל אמו ושאל אותה כלום יהודי הוא, ובשמוע אמו שאלתו התעלפה על אתר באמרה שעברה את מאורעות המלחמה ומרוב צרות נשבעה שלא תגלה לאף אחד שיהודיה היא, **ובשמוע הבן כזאת נהפך לבעל תשובה גמור עד שכהיום תלמיד חכם בבארא פארק הוא.**

ולימוד עצום גנוז בזה המעשה - שכן בעל המסעדה שונא ישראל מובהק היה שקיים בהידור ה'הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב', עד שברגע שעלה במחשבתו שהעובד שלו יהודי הוא מיד פיטרו ממלאכתו בלא שום בירור וחקירה, **ועם כל שנאתו היה ברור אצלו שלב טוב אין שייך אלא אצל כלל ישראל.**

ו'מאויבי תחכמני' **שאם שונא ישראל כזה הבין שבלב כל איש ישראל גנוז פנימיות של לב טוב, כל שכן בן בנו של ק"ו שכל איש ישראל צריך ויכול להבין שכל איש ישראל בפנימיותו הוא מלא טוב באופן נפלא ונשגב,** וידוע מהרבה צדיקים זי"ע שיש בחינה שעיקר העבודה בזה הוא עם החברים והקרובים אליו [בבחי' ואהבת, **לרעך כמוך**], שיריגיש באמת מעלותיו של כל אחד ואחד איך שכולם מלאים טוב נפלא, ואי אפשר להשיג כלל וכלל גודל קדושת פנימיותם.

הפרט השני - עבודת התשובה

הפרט השני בעבודת שמירת הלשון הוא 'להשתדל מאד מאד בשבועות אלו של ימי ת"ת [ובמשך כל הזמן של ב' החדשים הקדושים של חודש אדר] להתעסק חזק מאד בעבודת התשובה על כל פרטי וחלקי העבודה של שמירת הלשון. ורצון אבינו שבשמים שנחזור לעצמינו ונזכור מאד גודל העת רצון של הימים הקדושים של שובבי"ם ת"ת על עבודת התשובה, ושו' חיים ויטאל זי"ע כותב מהאר"י הק' זי"ע [וכן כתבו עוד הרבה צדיקי הדורות זי"ע] שיש בחינה שעבודת התשובה של הימים הקדושים של שובבי"ם ת"ת מתקבלת למעלה יותר מבכל שאר ימות השנה, וא"כ רצונו יתברך שנשתדל לתפוס את ההזדמנות בכל הכוחות בנעילת ימי שובבי"ם הקדושים און גאר גאר שטארק תשובה טאהן (-ולשוב בתשובה גדולה ביתר שאת), **וכיון שיש בחינה שעיקר הקדושה והטהרה שלנו בנוי על שמירת הלשון שלנו ושעיקר שמירת הברית שלנו תלוי בשמירת ברית הלשון שלנו ממילא בימים קדושים אלו שמסוגלים ומיוחדים לעבודת התשובה על עניני קדושה וטהרה ועל עניני פגם הברית רצונו יתברך שנתעסק מאד מאד בתשובה על כל פגמי ברית הלשון שלנו רח"ל, הן על העבר, והן ובעיקר על לעתיד,** ונשתדל בימים קדושים אלו לשוב בתשובה שלימה על כל פרטי וחלקי העבודה של שמירת הלשון, ולא רק לדבר מתשובה וכדומה רק לעשות תשובה באמת למעשה ממש, לא ליתן ליצה"ר וחייליותיו לבלבל את הראש, אלא שניקח את עצמינו לידים ולשוב בתשובה למעשה ממש ולהיעשות בעל תשובה אמיתי על כל מה ששייך לעבודת שמירת הלשון, ולזכור מאד מאד שכולנו יכולים לזכות בימים קדושים אלו לשלימות ה'שובו בנים שובבי"ם'.

וידוע מה שגילו לנו הרבה צדיקים זי"ע שכל הימים הקדושים של אדר מסוגלים ומיוחדים מאד מאד לעבודת התשובה, וההיילגע תקופה (-הקדושה) של אדר מכוון כנגד חודש אלול שכמו שחודש אלול הכנה לראש השנה דתשרי הוא כך חודש אדר הכנה לראש השנה דניסן הוא, ויש בחינה שחודש אלול מיוחד לתשובה מיראה וחודש אדר מיוחד לתשובה מאהבה.

איני מבקש אלא דברים

בימים הקדושים האלו של שובבי"ם ת"ת יש בחינה שמעיקרי עבודת התשובה בימינו הוא להרבות בדיבורי תשובה, שכן בדור עני שלנו אומר לנו השי"ת 'איני מבקש מכם אלא דברים, בכו והתפללו לפני', אשר **'צ**עקת **ה**דל **ת**קשיב **ו**תושיע' (שהוא הר"ת של תצו"ה הסיום של שובבי"ם ת"ת. כדאיתא מה'דברי שמואל') **את** ה'עם עני ודל' בהמשכת ה'מאשפות ירים אביון' בשלימות התשובה מאהבה.

התבוננות בדברי הזוה"ק שכל הצרות נגרמים ח"ו ע"י לשון הרע

וידוע מהרבה צדיקים זי"ע דאחד מעיקרי האופנים להשתדל לעורר רגשי הלב הנכונים שיהיו הרהורי ודיבורי תשובה כרצונו יתברך, הוא, להשתדל להתבונן בדברי הזוהר הקדוש שיש בחינה שכל הקושיים, והמחלות, והאלמנות והיתומים, וה'דוחקא בתר דוחקא' וה'צווחא בתר צווחא', וכל הענינים הקשים ברוחניות ובגשמיות להפרט ולהכלל, הכל הגיע ע"י איזה דיבור של לשון הרע שהיה ח"ו אצל איזה איש מישראל, **כי בלי לשון הרע אין שייך במציאות כלל וכלל שיהיה איזה מקטרג שיגרום לאיזה צרה שבעולם,** [ורק ע"י פגמי הפה והלשון שפוגמים בה' מוצאות הפה ועי"ז פוגמים בה' תתאה נעשו כל הדברים קשים שבעולם, רח"ל].

ועפי"ז יכול כל אחד להתבונן - שכל בדיקה רפואית לא טובה, וכל פחד שריחף באדישע שטוב (-בבית היהודי), וכל מחלה, וכל מיחוש, וכל קושי רוחני וגשמי שהיה אצל כל איש ישראל, הכל נעוץ בלשון הרע מסויים שיצא מפיו של איש ישראל אחד, שעי"ז בא המקטרג והביא הדבר הקשה הזה.

ועי"ז עוררו הרבה צדיקי הדורות זי"ע כמה שאפשר להרגיש האמת שיש בחינה של 'עליונים למטה ותחתונים למעלה' - שאף אם נראה האדם בעלמא הדין כ'עליונים' כחשוב'ע עלטערע איד **(-יהודי חשוב מבוגר)** או כחשוב'ע אברך או בחור וילד, שיש לו

ריבוי עצום תורה ועבודה וחסד, ומעולם לא פגע באדם לרעה, **אמנם אם לא שמר לשונו באופן הראוי וגרם בכך להרבה צרות להרבה אנשים מישראל, אז בהגיעו לבי"ד של מעלה -אזי 'למטה' הוא, מחמת כל החורבנות שגרם רח"ל במשך ימי חייו, אשר אף שגרמא בנזקין בדיני אדם פטור הוא אך בדיני שמים חייב הוא**, כדאיתא.

דיבורי תשובה

וכאשר איש ישראל מתבונן בכך, אזי יכול הוא להגיע לחרטה אמיתית על כל פגמי הדיבור והלשון, וירגיש ה'הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלימה', ועי"ז יתחנן לפניו יתברך 'אבינו שבשמים, רחם נא ועזור שאזכה לשלימות התשובה מאהבה על כל פגמי הדיבור והלשון, ועי"כ יתהפכו כל הפגמים שלי לזכויות, וממילא יתמתקו כל החורבנות שגרמתי ע"י פגמי הלשון, שכן אתה השי"ת 'מלך חפץ בחיים' החפץ יותר מכולנו בטובת ישראל [כדאי' מהרבי ר' אלימלך ועוד הרבה צדיקים זי"ע], ועזור נא על להבא שנזכה לשמור פינו ולשוננו תמיד כרצונך יתברך כשלימות'.

תשובה קודם הלימוד

וביותר יש להרבות בדיבורי תשובה אלו קודם הלימוד, ביון שבכדי לזכות לשלימות התורה נצרך שיהיה הכלי שרת של הפה טהור ונקי מכל דיבור אסור, כי כל ה'תורת ה" תלוי 'בפיך', וכל ה'והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך' תלוי ב'פינו', וממילא ע"י דיבורי תשובה על הפה והלשון קודם הלימוד אפשר לזכות לשלימות התורה.

ו'צאי לך בעקבי הצאן' כיצד היה נראה עבודת התשובה בשעת ההכנה ללימוד, ולדוגמא, הכוכב מיעקב זי"ע היה אומר שקיבל מאביו זי"ע שה'קצות החושן' (כן מסופר גם על ה'נתיבות המשפט') זי"ע היה מסתגר כל יום חצי שעה לפני השיעור בחדר סגור. ופעם תלמיד אחד שהיה סקרן מאד, ו'תורה היא וללמוד היה צריך' התחבא בחדר, וראה את ה'קצות' שוכב בפישוט ידים ורגלים בבכיות גדולות וחוזר על הפסוק ו'לרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי', ורק אחרי שהרגיש בעצמו שעשה תשובה גדולה, רק אז התחיל ההייליגער 'קצות' ללמד תורה בטהרתה... ואף שמובן מאד שאין לנו שמץ השגה כלל וכלל בגודל עבודת התשובה של הצדיקים לפום דרגה קדישא דילהון ובענוותנותם העצומה מ"מ יש מזה לימוד וחיזוק לכל יחיד להשתדל למעשה להשלים המשהו תשובה שביכלתנו להשלים, לפני שאנחנו זוכים ללמוד תוה"ק.

בכל שמונה עשרה

ועתה בנעילה של שובבי"ם ת"ת ובמשך חדשי אדר, רצונו יתברך שנשתדל **שבכל תפילת שמונה עשרה** נדבר דיבורי תשובה על שמירת הלשון, ואף אם אין רגשי החרטה והבושה והקבלה כבדורות הקודמים, מ"מ רצונו יתברך שנשתדל להשלים ה'פתח של מחט' שביכלתנו להשלים וזאת נחשב לפניו יתברך כהשלימות ממש, [ורצונו יתברך שבכל שמונה עשרה נתחנן מאד מאד לאבינו שבשמים שנזכה להשלים ה'פתח של מחט' של תשובה מאהבה שביכלתינו להשלים, ואז יעזור ה' ויקבל את תפילת 'אלוקי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה'...].

התעוררות בשעת הנחת תפילין וברכת התורה

גם בכל פעם שמניחים תפילין ואומרים ברכות התורה, שהם מאירים ה'תורת ה' בפיך וה'והערב את דברי תורתך בפינו שכל התורה תלוי בשמירת הפה והלשון, אפשר להתעורר בדיבורי תשובה ותפילה על שמירת הפה והלשון.

הפרט השלישי - עד שתחפץ - לעשות חפץ (כלי לקבל ההשפעות הטובות) על ידי קבלה חזקה בענייני שמירת הלשון

הפרט השלישי בעבודת שמירת הלשון בימים קדושים אלו הוא, 'להשתדל להמשיך הארת השובבי"ם ת"ת על כל השנה ע"י שנקבל על עצמינו ונרשום לעצמינו בימים קדושים אלו קבלות חזקות מאד למעשה ממש על כל השנה על כל הענינים שאנחנו צריכים חיזוק והתעלות בעניני שמירת הלשון, ולעשות עי"ז גאר א שטארקע 'עד שתחפץ' (-חזק מאד) ההשפעות העצומות של שובבי"ם ת"ת.

וידוע מהאר"י הקדוש ומעוד הרבה צדיקים זי"ע שהימים הקדושים האלו של שובבי"ם ת"ת מיוחדים **להאיר על כל ימות השנה** וכמה שזוכים בימים קדושים אלו של סיום ונעילת השובבי"ם לעשות יותר ויותר 'עד שתחפץ' למעשה ממש. כך זוכים יותר ויותר שהימים הקדושים האלו של שובבי"ם ת"ת יאירו לנו מאד מאד במשך כל השנה.

ורצונו יתברך שנרגיש האחריות להמשיך הארת ימי השובבי"ם ת"ת על כל השנה כולה ונרגיש האחריות שלא נהיה ח"ו 'איזהו שוטה מאבד מה שנותנים לו' וממילא נשתדל מאד מאד בימים קדושים האלו של הסיום והנעילה לעשות 'עד שתחפץ, - חפץ וכלי באופן חזק מאד לכל הימים הקדושים של השובבי"ם ת"ת שעל ידו יוכל להמשיך הארת השובבי"ם ת"ת על כל השנה כולה. ומעיקרי האופנים לעשות חפץ וכלי לימים הקדושים של שובבי"ם ת"ת הוא ע"י קבלות חזקות על שמירת הלשון על כל השנה כולה. ולדוגמא: קביעות יומית 'חוק ולא יעבור' בספר 'חפץ חיים' או 'שמירת הלשון' וכדו'.

ומעיקרי אוצרות מ"ב ימי השובבי"ם הוא שנזכה להגיע לשלימות ה'ודברת **ב"ם** ולא בדברים בטלים' בהתעלות בכל פרטי וחלקי העבודה של שמירת הלשון.

הארת שמירת הלשון בבית

והזמן מסוגל מאד מאד גם להחדיר אצל כל בני הבית חיזוק גדול מאד למעשה ממש בכל עניני שמירת הלשון. ו'לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה' שכמה שראש הבית מתעלה בכל פרטי וחלקי העבודה של שמירת הלשון כך מאיר לכל בני הבית להתעלות בכל פרטי וחלקי העבודה של שמירת הלשון.

ומעיקרי האופנים להאיר בבית חיזוק על שמירת הלשון הוא ע"י שמאירים גודל הטובות העצומות ברוחניות ובגשמיות הנשפעות ע"י שמירת הלשון, שירגישו יותר ויותר המציאות האמיתי שכל מה שנכלל ב'מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב' נמשך ע"י ה'נצור לשונך מרע' ושזוכים על ידי שמירת הפה והלשון והדיבור להתגלות ה'עולמך תראה בחייך'.

הפרט הרביעי - ההשפעות שזוכים ע"י שמירת הלשון

זוכה לאור הגנוז

הפרט הרביעי בעבודת שמירת הלשון הוא 'להשתדל לחיות עם המציאות שכל משהו התעלות בשמירת הלשון ממשיך השפעות עצומות בתורה ובתפילה ובשאר כל הענינים ברוחניות ובגשמיות', ועל כל רגע ורגע שאדם חוסם פיו בעולם הזה זוכה לאור הגנוז שאין כל מלאך ובריה יכול לשער', [כידוע ממה שהביאו הגר"א ועוד צדיקים מדברי חז"ל הקדושים זי"ע].

ובפרט נשפע ע"י שמירת הלשון השפעות עצומות בתורה ותפילה, כיון שה'קול קול יעקב' שכפי שמירת הקול בסור מרע זוכים לשלימות הקול בעשה טוב, כדאיתא, והיינו שזוכים להשפעות עצומות מאד מאד בתורה ובתפילה**, הן למעלה** שכל משהו ומשהו שהפה והדיבור והלשון יותר נקי כך התורה והתפילה בוקע כל הרקיעים יותר ויותר ומתקבל מאד מאד למעלה אצל אבינו שבשמים, **והן למטה** שזוכים לימים ונהרות של סייעתא דשמיא בכל פרטי וחלקי תורה ותפילה, היינו שזוכים ליותר ויותר חשק והתמדה והבנה ובהירות בתורה הקדושה, וזוכים יותר ויותר להרגיש הערביות והמתיקות והאור והשמחה שיש בתוה"ק וזוכים להתעלות מאד מאד בכל פרטי וחלקי לימוד וידיעת התוה"ק, וזוכים ליותר ויותר התלהבות וחמימות וקירבת ה' והשתפכות הנפש בכל ההייליגע דאווענענס (-התפילות הקדושות), וזוכים להצלחה עצומה בכל פרט ופרט של תורה ותפילה.

וידוע מה דאיתא מהבעש"ט הקדוש, והדגל, והגר"א, ועוד הרבה צדיקים זי"ע **דהאור הגנוז נגנז בלימוד ויגיעת התוה"ק** וע"י כל משהו שחוסם פיו זוכה ל: יותר ויותר אור הגנוז ע"י לימוד ויגיעה ועמילות בתורה שבעל פה, וע"י הרחב פיך זוכה לואמלאהו בדברי תורה, וע"י שהוא יותר ויותר 'בעל פה' זוכים למלכות וכתר תורה, ושמחת התורה בא לאיש ע"י 'מענה פיו', ו'מרפא לשון' מביא 'עץ חיים' ו'תורת חיים' ע"י שדבק ב'חפץ חיים', וע"י 'בא אתה וכל ביתך אל התיבה' שמשקיע כוחות גדולות שהדיבורים יהיו נקיים וטהורים זוכים להיות יותר ויותר שקוע ודבוק בתוה"ק, וזוכה לכל הבחינות של 'מפיו דעת ותבונה'.

כל רגע ורגע שחוסם פיו

ומעיקרי העבודה הוא להחשיב כל משהו של שמירת הלשון, וזה נכלל בהלשון של 'על כל רגע ורגע שאדם חוסם פיו בעולם הזה זוכה לאור הגנוז שאין כל מלאך ובריה יכול לשער', שכל משהו ומשהו התעלות בחסימת הפה מביא השפעות ואוצרות של אור הגנוז שאי אפשר לתאר ולשער, וזה נכלל בדברי הבעל התניא זי"ע שכל משהו של אתכפיא [-כפיית היצר] בענייני שמירת הלשון אף אם הוא מעט מזעיר ממשיך הארות עצומות ונפלאות באופן של למעלה מן הטבע ממש, וידוע מהסטרעליסקער והפריערדיגער בעלזער רב ועוד צדיקים זי"ע שהפליגו מאד מאד שיש בחינה **שבכל פעם שאיש ישראל רוצה לדבר משהו שאינו כרצון אבינו שבשמים ומתגבר על כך נחשב זאת כאילו התענה הרבה הרבה תעניות**, כיון שכל משהו שמירת הלשון חביב מכל חביב לפניו יתברך הוא.

וע"י שמירת הלשון זוכה שפיו קודש קדשים הוא, וממילא עולים תורתו ותפילותיו למעלה למעלה ואף עושים פרי למטה, וכל משהו של 'סור מרע' מדיבורים לא טובים ממשיך 'עשה טוב' שיהיה הארה נפלאה ועצומה בה'אין טוב אלא תורה' ובכל הדיבורים טובים של תורה ותפילה.

יעזור השי"ת שנזכה לשמור את פינו בשלימות, ולעשות נחת רוח בשלימות לבורא ית' בכל גופינו ודיבורינו...

לְעָבְרוֹ בְּכָל לְבָבְכֶם

הרחזקות בעבודת הלב - זו תפילה

תפילה מ'החפץ חיים' שלא להכשל בדיבורים אסורים

ידוע בשם ר' ישראל סלנטר זיע"א ש'תפילה על רוחניות - תמיד מתקבלת'. ומרן רה"י הגרי"ג אדלשטיין שליט"א מביא לכך ראיה מה'ספר חסידים' ומדברי הגמ' (ברכות נ.) עה"פ "הרחב פיך ואמלאהו - ההוא בדברי תורה כתיב", כלומר: שיש הבטחה מהקב"ה שעל דברי תורה רק 'תרחיב את פיך - ומייד אמלאהו.

וכיון שזכינו להתעורר על חומר הדיבור, לכן מוכרחים להתפלל על דבר חשוב כל כך, ומובטחים אנו שנענה בס"ד. ובס"ד יש תפילה על הדיבור והשמיעה שחיבר מרנא החפץ חיים זיע"א (ספר חובת השמירה) וז"ל: **נכון שיבקש בקשה זו בבקר אחר התפלה, וגם ממילא בזכירתו בפה יהיה לו דבר זה למזכרת שלא ילכד בם.**

רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך אל רחום וחנון, שתזכני היום ובכל יום לשמור פי ולשוני לבלי להלכד בדבורים אסורים, דהיינו מעון לשון הרע כדכתיב (שמות כג א): "לא תשא שמע שוא", וקרי בה, לא תשיא, שאסרה התורה לספר ולקבל.

וגם מעון רכילות כדכתיב (ויקרא יט טז): "לא תלך רכיל בעמיך". ואהיה זהיר מלדבר, אפילו על איש יחידי, וכל שכן מלדבר דלטוריא על כלל ישראל, שעונו חמור מאד. וכל שכן להזהר מלהתרעם על מדותיו של הקדוש ברוך הוא, שהוא עוון חמור יותר מן הכל, וכדכתיב בפרשת חקת (במדבר כא ד-ה): "ויסעו מהר ההר דרך ים סוף לסבב את ארץ אדום, ותקצר נפש העם בדרך וידבר העם באלקים ובמשה למה העליתנו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל", ועבור זה נשלחו עליהם הנחשים השרפים (וגו';) [כדכתיב (שם ו-ז)]: "וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם וימת עם רב מישראל: ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דברנו בה' ובך התפלל אל ה' ויסר מעלינו את הנחש ויתפלל משה בעד העם".

ומלדבר דברי שקר, כמו וכתיב (שמות כג ז) : "מדבר שקר תרחק".

ומלדבר דברי חנפה, שמיפה לאיש עול עולותיו בפניו, כמו דכתיב בפרשת מסעי (במדבר לה לג): "ולא תחניפו". **ומלדבר דברי ליצנות,** כמו דכתיב (ישעיה כח כב): "ועתה אל תתלוצצו, פן יחזקו מוסריכם". **ומלישב בין ליצנים,** כדכתיב (תהלים א א): "ובמושב לצים לא ישב". **ולהיות זהיר מאונאת דברים,** כמו דכתיב (ויקרא כה יז): "ולא תונו איש את עמיתו", וקבלו חז"ל, שהוא קאי על אונאת דברים. **ולהיות זהיר מהלבנת פנים,** אפילו בשעת תוכחה כמו וכתיב (שם טו טז) : "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא". **ולהיות זהיר מלדבר דברי גאוה,** כמו דכתיב (דברים ח יא): "השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך", וקבלו חז"ל, שהוא אזהרה לגסי הרוח. וכמו דכתיב (שם יד): "ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים". וכדאיתא בגמרא (סוטה ה.). וגאוה, אפלו בלב אסור, כדכתיב (משלי טז ה): "תועבת ה' כל גבה לב". וכן **מלדבר דברי מחלוקת,** כמו שנאמר (במדבר יז ה): "ולא והיה כקרח וכעדתו", וכדאיתא בגמרא (סנהדרין קי.), שהוא אזהרה שלא להחזיק במחלקת. **וכן מלדבר דברי כעס,** שהוא גם כן עון חמור מאד בעצמותו, כמו שאמרו חז"ל (שבת קה.): כל הכועס - כאלו עובד עבודה זרה, והכעס מביא לידי מחלקת ושאר דבורים אסורים.

וזכני שלא לדבר, כי אם דבר הצריך לעניני גופי או לנפשי, ושיהיו כל מעשי ודבורי לשם שמים. עכ"ל תפילתו של מרן ה'חפץ חיים' זיע"א..

נוסח מקוצר

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, שֶׁתְּזַכֵּנִי הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לִשְׁמוֹר פִּי וּלְשׁוֹנִי מִלָּשׁוֹן-הָרָע וּרְכִילוּת וּמִקַּבָּלָתָם.

וְאֶזְהֵר מִלְּדַבֵּר אֲפִלּוּ עַל אִישׁ יְחִידִי, וְכָל שֶׁכֵּן מִלְּדַבֵּר עַל כְּלַל יִשְׂרָאֵל אוֹ עַל חֵלֶק מֵהֶם. וְכָל שֶׁכֵּן מִלְּהִתְרַעֵם עַל מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הוּא.

וְאֶזָּהֵר מִלְּדַבֵּר דִּבְרֵי שֶׁקֶר, חֲנֻפָּה, לֵצָנוּת, מַחֲלֹקֶת, כַּעַס, גַּאֲוָה, אוֹנָאַת-דְּבָרִים, הַלְבָּנַת-פָּנִים, וְכָל דְּבָרִים אֲסוּרִים.

וְזַכֵּנִי שֶׁלֹּא לְדַבֵּר כִּי-אִם דָּבָר הַצָּרִיךְ לְעִנְיָנֵי גּוּפִי אוֹ נַפְשִׁי. וְשֶׁיִּהְיוּ כָּל מַעֲשַׂי לְשֵׁם שָׁמַיִם.

רוקד על כל החתונות

יענק'ל אדם צעיר ונמרץ עם ידידים רבים וטובים ו'קשרים' עם מחצית העיר, ערב אחד היה עליו לדלג בין אירועים רבים. הוא פתח את אירועי הלילה בחתונה, אליה הגיע במנה הראשונה שם הגישו לפני כל אחד מהמסובים כבדים צלויים בכמות המספקת למשפחה שלימה, קשה היה לו לסרב לבעל השמחה - אבל כוס הקפה המיוחלת אותה הוא נוהג לשתות בלילה היתה עדיפה, ניחא.

משם פנה לחתונה אחרת והסיפור חזר על עצמו ובגדול, בעל האירוע ממש התחנן שיצטרף לאכול בסעודת המצווה, מאז נגיף הקורונה אנשים הפנימו שאירועים יכולים להיות פחות ראוותניים והמוניים, "אנא הצטרף לסעודת המצוה" ביקש, תוך כדי שהוא מושיבו. בשמחה זו אחזו בדיוק בחלוקת המנה המרכזית, היו בה מנות עמומות אך אוכלים מוועטים, ובעל השמחה התחנן אליו שישב לאכול, הוא ישב ושתה משהו, אך מהשניצל - שספק אם ראה פעם כגודלו, לא טעם - הוא העדיף להישאר חלבי בשביל הכוס קפה הטוב עם מעט חלב לפני השינה.

המלצר האישי של השולחן ראה את יענק'ל שאינו טועם, והציע לו עוף שריחו הטוב והטרי נדף למרחק, כשאינו פוסח על חוש הריח של מיודענו, שב"ה אינו חולה בקורונה - יש לו חושי טעם וריח מחודדים מאוד, אבל הוא העדיף את כוס הקפה, ניחא.

לחתונה השלישית נכנס יענק'ל כשכבר החלו לרוקן את השולחנות, מה שראה שם היה ממש 'בל תשחית', בשרים מכל הסוגים סטייקים פרגיות ועוד מתובלים היטיב מושלכים בזלזול - אבל הוא התעלם, כאילו היה בריסקער שאינו אוכל מחוץ לבית - הוא כבר קצת הסתפק אם הוא נוהג כראוי - אבל בסוף... להגיע הביתה לעמוד ליד החלב ולא לשתות ממנו... חבל על החלב!

בהמשך פנה לבית רעהו לשבע ברכות, כדרכם של אירועים אלו הסעודה החלה בשעה מאוחרת, כשהגיע מיודענו אחזו במנה הראשונה, לאורחים הוגש סלט כבד ביתי קל לעיכול, מוגש על מצע טבעי של... ממש תאווה לעיניים - ומיודענו שכבר קנה חזקה לסרב, התנצל בנימוס: "אני מגיע משלוש חתונות" כשהמובן הוא שהוא כבר קיים אכילה על השובע - ובעצם עדיין לא התחיל לאכול, כשהכל הכנה לקפה המיוחל בסוף... בעל הבית עלול היה להיפגע מסירובו, אולם כאדם שאינו סובל מעודף רווחה כלכלית, הוא שמח על כל מנה שנותרה בביתו לכל השבוע הקרוב.

משם הספיק לתפוס אירוע חמישי - סיום מסכת שערך ידיד, ובשביל לעורר אהבת תורה כל הוצאה היא קטנה, והמסוגף דנן שומר את תאוות האכילה להמשך הלילה.

לאחריו נחפז לסעודת מצוה של הכנסת ספר תורה ודינר לנציבי מוסד גדול, התורם הדגול הזמין בעצמו את האולם וקבע את התפריט ברמה שאדם תוהה האם הוא נמצא בארץ או מעבר לים.

בשעה לילה מאוחרת הספיק להגיע לאירוע שביעי 'מצוה טאנץ' של קרוב משפחה אמריקאי, המגוון והכמויות שהוגשו שם בבר, כבר כמעט הכריעו את בטנו המיוגעת והמורעבת מהריצות במשך הלילה - אבל בנחישות ובעקשנות הוא וויתר על כל תאוותו ושובעו - למען הקפה.

בסופו של יום הגיע לביתו מותש בשעה מאוחרת מאוד, סוף סוף הוא פתח את דלת המקרר ומה שנתגלה לנגד עיניו הוא לא פחות מאשר... החלב נגמר!!! - האמת היא שעבר לו תסריט דמיוני שכזה בראשו, אבל הוא זכר שיש לו שלושה ליטר, אך בדיוק באותו ערב השכנים בקומה ערכו סדר ברשימותיהם, דפקו על דלת ביתם, והשיבו את כל הלוואותיהם, והודיעו בעדינות כי לפי רישומיהם חייבים להם שלושה ליטר חלב... רעייתו שלא היה לה נעים מהם, סמכה על כך שבין כה וכה מחר בבוקר עוד לפני שתקום יענק'ל יספיק לקנות בדרכו הביתה מבית הכנסת כמה שקיות חלב...

הוא צנח על הספה השוקעת שאסף מהמגרש ממול בערב פסח, עלוב ורעב, צר היה לו על זכות ההשתתפות בסעודות מצווה, כפול שבע מנות... שוויתר עליהם בשביל מאומה, אפילו לא בשביל כוס קפה חלבית.

כעת, לאחר גמר המרוץ, הבחין במספר שיחות שלא נענו מהבית, והודעות קוליות: "יעקב, תקנה בבקשה חלב בדרך". "יענקי, אתה שומע אותי? אני חוששת שהתינוק יתעורר בלילה, והבית ריק". "יענק'ל, מדוע אינך שם לב להודעות?" "יענק'ל מדוע אינך מתקשר?" "יעקב...!" למפרע הבחין שאיתותים רבים אלו נועדו רק למענו, והוא מרצונו ובחירתו בחר לו להתעלם מהם. סופו היה שרקד על כל החתונות ונותר צמא רעב ומאוכזב.

והמסר ברור: אדם בחייו מוותר על הרבה תענוגות בשביל יידישקייט, ומצפה להגיע לעולם הבא ולקבל את חלקו, ובא' יומו לאחר מאה ועשרים שנה, רואה הוא שהכול הלך לשנוא נפשו הלא סימפטי בעליל עליו היה רגיל לדבר לשון הרע. והאדם מרצונו בוחר להתעלם מהתמרורים הרבים בדרכו.

ובנמשל אין המדובר על מאכלים כאלו או אחרים שאנשים מכובדים כלל לא משוחחים אודותיהם - מדובר על כל תכליתו בעולם הזה, וכל עתידו לנצח נצחים.

הדברים אינם חדשים אלא תיאור כהה לדברי הגמרא (יומא עב:): "אמר להו רבא לדבנן: במטותא מיניכו, לא תירתון תרתי גיהנם". (בבקשה מכם, אל תירשו שני גיהנום)- פרש"י "להיות יגעים ועמלים בתורה בעולם הזה ולא תקיימוה, ותירשו גיהנם במותכם, ובחייכם לא נהניתם בעולמכם".

כן הוא במי שיגע ועמל בתורה כל חייו, משאיר מכל מאכל ערב שאוכל כתענית הראב"ד, משתמש בחשמל כשר, מעשר כל דבר שמכניס לפיו, נמנע מללכת למקומות בילוי מיותרים לעובד ה', שומר על עיניו וכל כולו חיי תורה ועבודת ה', אשרי חלקו!

בה אנא דחיין
מעשה מדהים באמונה ובטחון

סיפורים מחזקים ב'שמירת הלשון'

אך ככלות הכל כשמגיע לעולם הבא נוכח לראות שכל זכויותיו עברו ופרחו לשכנו השאפתן והנהנתן, אותו שכל שבת שניה נסע לבית מלון אחר, כל ארבע שנים שיפץ את מעונו, וחי לו בחיי רווחה כמו פריץ, אלא שהיה רגיל לדבר בגנותו של שכנו, **ואילו השכן שהיה יהודי פשוט, רגיל היה ללמוד בספר חפץ חיים, והלימוד השפיע עליו לעמול ולשמור את לשונו.** (נכתב עפ"י הח"ח בכמה מקומות, ונכתב בהדגשה לנושא של שכר מצוה זו, אך בדרך כלל אדם החי בתורה ופרישות הוא יהיה הזהיר יותר בלשונו.)

החולה שלא נמצא עבורו מזור

הפציינט דידה לחדרו של רופא והתלונן בקול צרוד כי סובל הוא משיעולים עזים. הרופא שאל שאלות ובדק פה ושם, ציידו במרשם של תרופות, בצירוף הוראות לשתות תה, ואישור לחופשת מחלה לשלושה ימים - אך מצבו לא הוטב השיעול הכבד רק הלך והחריף יותר.

שב לרופא וקיבל גלולות אנטיביוטיקה חזקות, בצירוף תרופות חריפות - אך השיעול התגבר והסתבך.

ניסה והלך לרפואה טבעית, והזר עם שמנים, וחליטות שונות - אך דבר לא הועיל לו.

נכנס לחנות מוצרי חשמל והצטייד במגוון אביזרים לחימום הבית - אך מצבו לא השתפר מאומה.

יצא למסע קניות של ביגוד חם וחורפי - אך המצב רק הלך והתדרדר עוד יותר.

הרופא המסור, יותר משעניין אותו הפציינט, עניין אותו לעמוד על התופעה הנדירה, של אדם שכל מה שיינתן לו לא יועיל לו מאומה.

לילה אחד חומו טיפס ועלה, והוא נאלץ להטריח את הרופא אליו לביקור בית - אל ביתו הממוקם באחד מ'גורדי-השחקים' המשקיפים על העיר כולה, בדרך רשם הרופא לעצמו שאם לא יימצא הפתרון, משהו שם לא תקין, ועליו להתאשפז מידית.

הרופא נכנס לחדרו לביקור, ותיקו האישי כמעט עף מידו מחמת רוח הפרצים שנשבה בחדר בחוזקה. התעניין הרופא: "מדוע כל החלונות בבית פתוחים בחורף קר כל כך?" - "ככה אני אוהב!" השיב ביבושת, והוסיף "התרגלתי לזה ואינני יכול בלי זה".

"אינך שם לב שרוח הפרצים המסוכנת חודרת לריאותך?!" שאל הרופא כשכל פדחתו מלאה קמטי תמיהה, ומיד פקד בטון תקיף: "סגור את החלונות הפתוחים לסערה בכל רחבי הבית! ובזאת סיימתי ואני הולך לדרכי, אין צורך בבדיקה נוספת, להבא, נא אל תבזבז את זמנם של הרופאים, בו בזמן שהנך מפקיר את ביתך לרוחות פרצים".

בדו"ח כתב לשקול להזמין מתקין חלונות שיתקין כאלו שאינן ניתנות לפתיחה.

- **והמסר ברור:** יש תורה, מצוות, קבלות, חיזוקים, צדקה ומעשים טובים, ושואלים ומחפשים במה להתחזק, והתשובה היא אל תחפש מתחת לרצפה, **עלינו רק לסגור את החלון הפרוץ לכל רוח נושבת... כל עוד שהפה פרוץ, דבר לא יועיל לו עד שתסגור בעדו.**

ה'צדיק' שאינו נצרך ללמוד בספר חפץ חיים

רוכל עבר מבית לבית עם ספרי חפץ חיים ושמירת הלשון והציע למכירה. הוא עבר מדלת לדלת עד שהגיע אל ה'הולך רכיל' של השכונה. הוא ביקש להיכנס והציע את מרכולתו. בעל הבית דחהו בחוסר ענין ואמר לו בהחלטיות: "חבל על זמנך היקר, **אצלנו לא מדברים לשון הרע!"**

הלה ניסה את מזלו: "הלוא האמורא רב שהלכה כמותו אומר בגמרא: (ב"ב קסד:) "אמר רב עמרם אמר רב, **שלש עבירות אין אדם ניצול מהן בכל יום:** הרהור עבירה, ועיון תפלה, **ולשון הרע.** לשון הרע סלקא דעתך? (האם יעלה בדעתך, וכי יתכן הדבר) אלא, אבק לשון הרע. אמר רב יהודה אמר רב: רוב בגזל, ומיעוט בעריות, והכל בלשון הרע. בלשון הרע סלקא דעתך? אלא, אבק לשון הרע".

אך בעל הבית התעקש, "לא עלי הכוונה!!!! האם באמת נראה לך שאני מדבר לשון הרע??? לך מכאן, 'עז פנים לגיהנום'!" (אבות פ"ה)

ההלך ניסה שוב: "**הרבנים לפני כמה דורות קראו לכולם ללמוד בקביעות..."**

אך בעל הבית השיב בעקשנות: "חבל, חבל על הספרים, תאמין לי אני באמת יודע את הכל, זה בסדר גמור, אל תדאג". אולם הרוכל העקשן עדיין עומד ומשכנע....

בשלב מסוים פקעה סבלנותו של בעל הבית, אחז את הרוכל בזרועו קירבו אל הפתח, ואמר לו: "חבל לך על איבוד זמנך היקר. אם אכן הנך רוצה לעשות משהו טוב לשם שמים. הבה אראה לך: [והמשיך בשיחה בהתלהבות כשהוא מחווה לכל כיוון באצבעו]

השכן הדר בקומה מעלי, תאמין לי כל הבית שלו מלא שנאה ולשון הרע, על אילו ביתו עומד, אם יפסיקו לדבר שם לשון הרע התקרה עלולה לקרוס.

והשכן ממולי, אין חמש דקות שאינו מדבר לשון הרע, וזה מתחתי בכלל, זה נראה שהוא לא יודע לדבר בעברית חוץ מלשון הרע.

והזקן ההוא שגר שם בגינה, האוזניים שלו הם כמו אוזני המן, כל כולו לשון הרע. והבניין מעבר לכביש כל כולו מריבות, זה נס שעדיין בלוק עומד על בלוק. להם כדאי שתמכור מהספרים...

אני אפילו אסכים להשתתף במימון, אבל אצלנו אין בכלל לשון הרע. תאמין לי קשה לי לגור בשכונה כה גרועה שאין צדיק בארץ, אבל ב"ה שאני לא מושפע!"

שאלה אחרונה שאל הרוכל: "מתי הגה אדוני בהלכות אלו לאחרונה?"

מיודענו השיב ביבושת: "לאחרונה לא, בעצם בצורה מסודרת **אף פעם לא למדתי.**

אבל אני סומך על התוכנית אותה אני הוגה כבר מספר שנים - להקים כולל אברכים שילמדו את הלכות שמירת הלשון בעיון עם כל ההיקף. יש דברים שכואבים לי מאוד, אשר לדעתי נכשלים בהם באיסור לשון הרע שאין לו חלק לעולם הבא, כאילו 'לית דין ולית דיין'.

לדוגמה מכרתי ארבע מינים לפני סוכות וניקיתי מעט את האתרוגים בכדי לעזור לציבור... וכבר הלכו ופרסמו עליהם כאילו שיש בהם חשש נקלף וחסר... גם, חתכתי מעט בראשי הלולבים שיראו יפה, וכבר יצאו ופרסמו שהם קטומים... גם בהדסים וערבות בסך הכל היה בלגן עם המשווק ואמרתי לו שלא אשלם מאומה על כל ההזמנה, וכבר עשו כזה עסק ופרסמו שהם פסולים מצד 'לכם' וגזול...

כשאני אומר להקים כולל ללימוד ההלכות, כוונתי לכולל מבוסס שיש בחשבון הבנק של הכולל לחצי שנה קדימה ולא כמו כולל.... ולהביא ראש כולל תלמיד חכם בן עליה ולא כמו.... ולארגן חבורה רצינית של אברכים ולא כמו.... ושהם ישבו בבית מדרש מסודר ומכובד ולא כמו.... בתוכנית שלי גם שיקימו מערכת בד"ץ כשרות, שלא יצא עיתון מדי יום בלי חותם כשרות, והבית דין הזה שבעיני הוא כלשכת הגזית יסבירו לך מדוע כל דיבורי מותרים, ואפילו מצוה".

ה'רוכל' נחרד מכמות הלשון הרע על עצמו ועל אחרים היוצאת בלי כוונה מפיו של אותו יהודי הוזה וטועה. ושאל: "ועד שתזכה להקים את אותה מסגרת, אולי תרכוש את הספר ותתחיל משמירת המסגרת של הדיבור והשמיעה שלך?"

"אדוני היקר, לא תפסת עם מי יש לך עסק? אני הולך על גדול, זו המסגרת שמתאימה לי! - לשמור על מה שאני שומע ואף משמיע זה לא כל כך תלוי ב', אלא במי שאני משוחח עמו.... איזה בן אנוש מסוגל בכלל לשים מחסום לפיו???"

"מי שמתחיל ללמוד במסגרת לימוד - פיו ולשונו נכנסים למסגרת!" השיב הרוכל, תוך כדי שדלת הבית נטרקה אחריו - תרתי משמע.

ה'רוכל' שלא היה אלא שליח שנשלח אחר השתדלות מרובה של בני משפחתו של מיודענו הנכבד. הודיע להם לאיש שיחו בקו (לתועלת ולמיחש): "בינתיים ניסיתי בכל דרך שהיא, ולצערי חוששני שעדיין אין כל כיוון לתוצאות ממשיות, הבנתי שהוא סומך עליכם בני משפחתו שאינכם מוחים בו, כראיה ברורה לצדקת דרכו, אינו מעלה על דעתו שאתם בעצם מדברים עמו דרכי!

איני יודע להשית לכם עצה, יתכן שיהודי זה הוא מזן האנשים שללכל נושא שיסיטו את השיחה עמם, יגיעו ללשון הרע. - לשאלתכם האם יש היתר בכזה מצב להתארח אצלו בשבת? אלו שאלות של דאורייתא! מצד אחד מצות כיבוד אב ואם שהיא מן החמורה שבחמורות, ומצד שני איסורים שהעובר עליהם אין לו חלק לעולם הבא. עליכם לברר זאת אצל רב בעל ניסיון.

אך דעו כי מציוה יותר השאלה ההפוכה של הורים ששואלים כיצד יזמינו את צאצאיהם בזמן שהללו לא יודעים מה מותר לדבר ומה אסור לדבר? ואם קובעים לימוד מרתק בענייני שמירת הלשון, בשביל להעלות אצלם את המודעות לאיסור, הם קמים לסידורים כאלו ואחרים כי 'אני בין כך כבר יודע', והמארחים אובדי עצות!

יש רעיונות יצירתיים ושפה להגיע לכל יהודי. כגון להעלות נושא לתאר עד כמה הבתים היום תלויים בחשמל, יש עשרות סוגי מוצרי חשמל בבית הניזונים מזרם החשמל. וכאן מגיעה השאלה: "מה קורה כשלפתע בלילה אחד כשאין חיבור לחשמל לשעה? ליום? או לשבוע? כיצד הכל קורס".

ומכאן הקישור לנמשל הברור: יכול להיות אדם עם כל הידע והרצון הטוב, עם כל הכלים הרוחניים להיות מושלם בשמירת הלשון - אבל ללא הקשר, כלומר ללא לימוד יומי עקבי חסר החיבור והעברת החיות, ונמצא כי כל ידיעותיו ומעלותיו אינן מתבטאות בחיי המעשה מאומה.

מומלץ לנסות להשיג עבורו את ספר הסיפורים 'הפה קודש קדשים' עובדות ותיאורים בביאור דברי חז"ל, המעניקים את התחושה שבעצם כולם כבר זהירים באיסור, מלבד אותו יהודי שאינו זהיר לפתע מוצא את עצמו כסורר בודד שנותר מאחור.

ישנה עצה נוספת להודיע שקיבלתם על עצמכם קבלה לרפואה או לישועה שלא לדבר על אף יהודי מטוב עד רע, ועל קבלה אישית אין מקום לצדד אם הדבר מותר או אסור, ובכך ימנע החשש ממכשול או פגיעה. 'תתפללו - תרצו - תצליחו!'".

[כל הסיפורים הנפלאים הנ"ל מתוך הספר "טעמו וראו", ניתן להשיג ב'יפה נוף' או בפל' 0533157477].

עלון 'שמירת הלשון' - נתרם:

לע"נ הרה"ג ר' שמעון גבאי זצ"ל בן רחל

חלק נתרם לע"נ: משה בן חנום תורתי. וזוגתו רחל זינת בת נוזבר תורתי.

ניתן לקבל את העלון במייל: a0548496676@gmail.com